

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Силабус навчальної дисципліни
«Пропедевтика внутрішньої медицини»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 150 годин, 5,0 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб. м. Одеса, вул. Пастера 9, Багатопрофільний медичний центр №1 Одеського національного медичного університету, 1-2-ий поверхи.
Викладач (-і)	завідувач кафедри, д.мед.н., професор Якименко Олена Доценти: к.мед.н., доцент Кравчук Ольга, Клочко Віктор, Коломієць Сергій асистент, к.мед.н., Антіпова Наталія, Маркіна Катерина, Коротаєва Вікторія, Серебряков Алла
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кравчук Ольга Євгенівна, завуч кафедри 063-365-98-41; Стоянова Валентина Миколаївна, лаборант кафедри 098-437-12-54; Олейник Степан Микитович, лаборант кафедри 067-698-78-50; E-mail: kafedrapvb@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у них групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – вивчення принципів діагностики захворювань внутрішніх органів.

Мета дисципліни: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей обстеження хворого та оцінки основних проявів захворювань внутрішніх органів та удосконалення навичок та компетентностей.

Завдання дисципліни:

1. Формування вмінь та навичок: проведення опитування та фізикального обстеження хворих, аналізу їх результатів в клініці внутрішніх хвороб.
2. Опанування вмінням аналізу результатів основних лабораторних та інструментальних методів дослідження, визначення провідних симптомів та синдромів у клініці внутрішніх хвороб.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Найважливіші етіологічні і патогенетичні фактори формування патологічних процесів в організмі людини.
- Методичні основи клінічного обстеження хворого, схеми дослідження пацієнта і написання історії хвороби.
- Методичні основи опитування та фізикального обстеження хворого – огляду, пальпації, перкусії, аускультації.
- Найважливіші симптоми та синдроми у клініці внутрішніх захворювань та їх семіологічне тлумачення.
- Клініко-діагностичні інтерпретації показників найважливіших лабораторно-інструментальних досліджень.

Вміти:

- Проводити опитування і фізикальне обстеження хворих та аналізувати їх результати в клініці внутрішніх хвороб.
- Скласти план обстеження пацієнта при типовому перебігу найбільш поширених терапевтичних хвороб.
- Аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження
- Визначати провідні симптоми та синдроми у клініці внутрішніх захворювань.
- Демонструвати вміння методично вірно викласти результати обстеження хворого у вигляді історії хвороби з обґрунтуванням синдромного діагнозу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: проблемні лекції, лекції - візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, обговорення клінічних ситуацій, ситуаційне навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Пропедевтика внутрішньої медицини як введення у клініку внутрішніх хвороб. Основні методи обстеження хворих. Схема історії хвороби.

Тема 2. Симптоми та синдроми при захворюваннях органів дихання на підставі розпиту хворого, пальпації та перкусії грудної клітки та аускультації легень.

Тема 3. Симптоми та синдроми при захворюваннях органів кровообігу на підставі розпиту хворого, пальпації та перкусії та аускультації. Властивості пульсу та АТ.

Тема 4. Розпит та огляд хворих за патологією шлунково-кишкового тракту. Пальпація та перкусія живота. Основні симптоми та синдроми. Основні симптоми та синдроми у хворих з патологією печінки та жовчних шляхів. Синдром портальної гіпертензії.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Тема 5. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях нирок. Дослідження сечі. Симптоматологія гострого та хронічного гломерулонефриту і пієлонефриту.

Тема 6. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях системи кровотворення. Загальний аналіз крові. Симптоматологія та діагностика анемії, лейкозів. Геморагічний синдром (геморагічні діатези).

Тема 7. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях ендокринної системи. Цукровий діабет. Дифузний токсичний зоб.

Тема 8. Клінічна картина пневмонії, бронхіальної астми, плевритів. Допоміжні методи дослідження.

Тема 9. Набуті вади серця (мітральні та аортальні). Клінічна картина та діагностика.

Тема 10. Ішемічна хвороба серця: стенокардія, інфаркт міокарду. Клініка, діагностика, принципи лікування. Гіпертонічна хвороба та симптоматичні гіпертензії. Клінічна картина, класифікація, діагностика. Синдром серцевої та судинної недостатності.

Практичні заняття:

Тема 1. Задачі кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб. Схема історії хвороби. Проведення розпиту хворого. Загальний огляд хворого, окремих частин тіла. Діагностичне значення симптомів, виявлених під час огляду хворого.

Тема 2. Основні скарги хворих із захворюваннями органів дихання. Статичний та динамічний огляд грудної клітки. Пальпація грудної клітки.

Тема 3. Перкусія легень. Методика та техніка проведення порівняльної та топографічної перкусії легень.

Тема 4. Аускультация легень: основні дихальні шуми (везикулярне та бронхіальне дихання).

Тема 5. Аускультация легень: додаткові дихальні шуми (крепітація, хрипи шум тертя плеври).

Тема 6. Рубіжний контроль з фізикальних методів дослідження дихальної системи.

Тема 7. Розпит та загальний огляд хворих із патологією серцево-судинної системи. Курація хворих. Дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.

Тема 8. Огляд та пальпація передсерцевої ділянки. Перкуторне визначення меж відносної та абсолютної серцевої тупості.

Тема 9. Аускультация серця: серцеві тони, їх розщеплення, роздвоєння, додаткові тони.

Тема 10. Аускультация серця: органічні та функціональні серцеві шуми.

Тема 11. Рубіжний контроль з фізикальних методів дослідження серцево-судинної системи.

Тема 12. Методика реєстрації та розшифрування ЕКГ. ЕКГ-ознаки гіпертрофії шлуночків та передсердь.

Тема 13. ЕКГ-ознаки порушень автоматизму та збудності.

Тема 14. ЕКГ-ознаки порушень провідності. Основи проведення електроімпульсної терапії.

Тема 15. Рубіжний контроль із засвоєння знань по вивченню основ ЕКГ.

Тема 16. Розпит та огляд хворих з захворюваннями органів травлення. Огляд та поверхнева пальпація живота. Глибока ковзна методична пальпація відділів кишківника та шлунку.

Тема 17. Розпит хворих з захворюванням печінки та жовчних шляхів. Огляд. Перкусія. Пальпація. Пальпація печінки і селезінки, визначення їх розмірів за методом Курлова. Диференційна діагностика жовтяниць. Синдром функціональної недостатності печінкових клітин. Портальна гіпертензія. Гепатолієнальний синдром.

Тема 18. Обстеження хворих з захворюванням нирок і сечових шляхів. Розпит. Огляд, перкусія, пальпація. Функціональне дослідження нирок. Рентгенографічне дослідження нирок. Внутрішньовенна і ретроградна пієлографія. Сканування нирок.

Радіоізотопна нефрографія, біопсія нирок. Дослідження очного дна. Дослідження сечі. Клінічне тлумачення аналізу сечі. Розбір даних лабораторних методів дослідження: проба Зимницького, Амбурже, Нечипоренко, залишковий азот та ін.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Тема 19. Обстеження хворих з захворюваннями крові. Розпит. Огляд. Пальпація. Перкусія. Дослідження крові. Клінічне тлумачення аналізу крові.

Тема 20. Рубіжний контроль з фізикального дослідження органів травлення, сечо-видільної та кровотворної систем.

Тема 21. Основні симптоми та синдроми при сухому та ексудативному плевриті, абсцесі легень, гангрені, бронхоектатичної хворобі. Рак легенів. Синдром дихальної недостатності при патології бронхолегеневої системи.

Тема 22. Пневмонії: Симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних та лабораторних методів дослідження. Основні клінічні прояви при бронхітах та бронхіальній астмі, емфіземи легень. Синдроми. Розбір даних інструментальних методів дослідження. Поняття про порушення функції зовнішнього дихання. Спірографія

Тема 23. Аортальні вади серця. Мітральні вади серця. Основні симптоми та синдроми на підставі клініко-інструментальних методів обстеження.

Тема 24. Основні симптоми та синдроми при гіпертонічній хворобі та симптоматичних артеріальних гіпертензіях. Гіпертонічні кризи. Ішемічна хвороба серця: основні симптоми та синдроми при стенокардії та інфаркті міокарда.

Тема 25. Клініко-інструментальне та лабораторне дослідження хворих на хронічний гастрит, виразкову хворобу шлунка та 12-палої кишки. Основні симптоми та синдроми. Пухлини шлунку. Основні клінічні та лабораторні прояви хронічних гепатитів і цирозів печінки.

Тема 26. Основні симптоми та синдроми при захворюваннях нирок - гострому та хронічному гломерулонефриті та пієлонефриті.

Тема 27. Основні симптоми та синдроми при анеміях. Рішення задач за типом КРОК-2 по симптомам та синдромам при захворюваннях внутрішніх органів. Симптоматологія лейкозів, геморагічних діатезів. Діагностика. Розбір даних інструментальних методів дослідження. Синдроми.

Тема 28. Симптоматологія гіпотиреозу, тиреотоксикозу, цукрового діабету Синдроми. Розбір даних інструментальних методів дослідження.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. О.Г. Яворського. – 6-е вид., випр. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 552 с. + 12 с. кольор. вкл.
2. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. - К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 1008 с. + 80 с. кольор. вкл.

Додаткова:

1. Bates' Guide to Physical Examination and History Taking /Ed. Lynn S. Bickley, Peter G. Szilagy. – Wolters Kluwer, 2017. – 1066 p.
2. Методика обстеження терапевтичного хворого: навч. посіб. / С.М.Андрейчин, Н.А. Бількевич, Т.Ю. Чернець. – Тернопіль: ТДМУ, 2016. – 260 с.
3. Розпитування та фізикальне обстеження хворого терапевтичного профілю: Навч. посіб. для студ. III-IV курсів мед. вузів / В. Є. Нейко, І. В. Тимків, М. В. Близнюк [та ін.]. – Ів.-Франківськ : ІФНМУ, 2016. – 142 с.
4. Єпішин А.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими /АВ. Єпішин// К. - 2015. 768с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час поточного контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворої дитини та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
 під час підсумкового контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання, демонстрував клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.